

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000-105/345- /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, soproni lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 179/2009. (VI. 17.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panaszos a vele – és részben másokkal – szemben 2008. október 23-án, a nap folyamán több helyszínen fogatosított rendőri intézkedésekkel kapcsolatban tett panaszt. Ezeket a Soproni Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Nyomozó Alosztálya 08050-503143/2008. id. számú jegyzőkönyve tartalmazza, melyet a panaszos 2008. október 27-én az ORFK hivatalos helyiségében tartott személyes meghallgatáson kiegészített és „pontosított” (32206/5/2008. sz.).

A panaszok a következőkben foglalhatók össze.

1. A panaszos 2008. október 23-án Budapesten a Jobbik rendezvényen vett részt, melyet „nagy valószínűség szerint egy rendőrségi helikopter a rendezvény feletti légtérben tartózkodásával és annak erős hanghatásával” megzavart. A 2008. októberi személyes meghallgatáson (a továbbiakban: meghallgatás) a panaszos kifejtette azt is, hogy szerinte az ünnep méltóságát sértette az, hogy a Rendőrség a rendezvény biztosítása érdekében kordonokat alkalmazott.
2. Ezután a panaszos a Budapest XIII. ker. Teve utcában, az Országos Rendőr-főkapitányság épülete előtt a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom által szervezett rendezvényen vett részt. Sérelmezte, hogy a helyszínen igazoltatást végző rendőrök az adatait igazoltató lapra rögzítették, mely cselekménnyel szerinte megvalósult az ún. „készletező adatgyűjtés”. Ezt az eljárást pedig, hivatkozása szerint, az Ombudsman úr 725/P/2008-3. sz. átiratában korábban elítélte. Az adatrögzítést a panaszos „megalázóan, emberi méltósága megsértéseként élte meg”.
3. Ugyanezen rendezvénnyel kapcsolatban sérelmezte azt is, hogy „a Déryné utcai beléptető kapunál videó felvételes dokumentálás is történt”, de hangsúlyozza, hogy ezt ő személyesen nem tapasztalta.
4. Kifogásolta, hogy a nevezett helyszín közelében a metró nem állt meg, az egyéb tömegközlekedési eszközök pedig nem menetrend szerint jártak, ezzel nehezítették a rendezvényen történő megjelenést.
5. Kifogásolta azt is, hogy „az előzetes megállapodás szerint Róbert Károly körúton kialakítandó kaput nem működtették”, ezért a három másik kapun a fokozott ellenőrzés, az igazoltatások és csomagátvizsgálások miatt meglehetősen nehezen, lassú ütemben lehetett a rendezvényre bejutni.
6. A rendezvény résztvevői az Astoriához kívántak vonulni, amikor is a Váci útról a tömeggel szemben közlekedett két, rendőrségi gépjármű. A panaszos szerint ezzel a vonuló tömegben tartózkodó személyek testi épsége jelentős veszélybe került. A meghallgatás során a panaszos sérelmezte, hogy nem vonulhattak „arra, amerre szerettek volna”, hanem őket beterelték a Visegrádi utca helyett egy másik utcába.
7. Egy órával később, 20:18 körül a Budapest V. ker. Markó utcából fordult ki a tömeg, amikor rendőri erők feltartóztatták őket, és visszaterelték a Markó utcába. A helyszínen tartózkodó rendőrök felszerelése és ruházata – a panaszos szerint – alkalmas volt arra, hogy a megjelentekben „félelmet keltsen”. Ezen kívül a tömegben tartózkodókat senki sem tájékoztatta arról, hogy mi történik velük a következőkben. A meghallgatás során a panaszos kifejtette, hogy nem sokkal később a tájékoztatás teljes körűen megtörtént (a területet igazoltatás után kapukon

- keresztül el lehet hagyni). A panaszos megítélése szerint a Markó utca körülzárása a „Mentőszolgálat munkáját is akadályozta”.
8. A panaszos sérelmezte, hogy a körbezárt tömegből egyenként, igen lassan, csak igazoltatás és a ruházat, valamint a jelen lévők csomagjának átvizsgálása után engedték ki a tüntetőket, és ezt ráadásul videokamerával dokumentálták is.
 9. A panaszos sérelmesnek ítélte meg azt is, hogy kb. 20:50 órakor őt, általa ismeretlen célból egy kisebb rendőrcsoport a tömegből kiemelte. Oldalába „tomfát nyomtak”, kifejezett együttműködése ellenére „mégis megfélemlítő, diszkriminatív, durva ... magatartás tanúsítottak vele szemben”. Ezt követően „megalázó módon” átvizsgálták a csomagját, igazoltatták és lekamerázták. A táskájában található műanyag flakont, mely ivóvizet tartalmazott, kinyitották, majd mire ezt a panaszos a rendőr kezéből kivette, „dulakodni kezdtek” vele.
 10. A személyes meghallgatáson elhangzottak alapján a panaszos sérelmesnek ítélte meg, hogy a Markó utcai igazoltatás után őt a Bajcsy-Zsilinszky út 54. szám előtt ismételtén igazoltatták, noha az igazoltatás végző rendőr őt fel is ismerte és megállapította, hogy vele szemben az igazoltatás már megtörtént. A panaszos szerint az intézkedő rendőr az igazoltatás megisméltésére kétség kívül parancsot kapott, a fentiek ezért történhettek.
 11. A panaszos ezen kívül egy rendőrségi mikrobusz parkolásával kapcsolatosan is jelezte kifogásait, a szabálytalan parkolási helyzet megszüntetésére „figyelmeztette” a sofőrt.
 12. A panaszost az Astoriához érve egy fiatalember figyelmeztette, hogy az ott tartózkodó rendőrök közül néhányan nem viselnek azonosító számot, illetve maszk van az arcukon.

A Panaszos a fent leírt panaszai kivizsgálását kérte a Független Rendészeti Panasztestülettől (a továbbiakban: Panasztestület).

II.

A Panasztestület a vizsgálatot követően hozott állásfoglalásában úgy ítélte meg, hogy a jelen határozat I. fejezete 5. pontjában foglaltak összességében alkalmasak lehetnek arra, hogy „azokat, akik a rendezvényen részt kívántak venni, szándékuktól eltántorítsák”. „Erre tekintettel a Testület a panaszos békés gyülekezéshez való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg.”

A Panasztestület állásfoglalása szerint a Panaszosnak a Markó utcában a tömegből történő kiemelése és igazoltatása, ruházatának, csomagjának átvizsgálása (9. pont) „mindenképpen szükségtelennek és aránytalanoknak tekinthető”. Annak módja „alkalmas volt arra, hogy a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogát súlyosan sértse”.

A Panasztestület megítélése szerint a többi panaszpontot illetően jogsértés nem állapítható meg, illetőleg az elszenvedett sérelem annyira csekély mértékű, melyekre az ilyen és ehhez hasonló rendezvényeken részt vevő személyeknek számítaniuk kellett. Az esetek többségében a Panasztestület a Rendőrség munkáját jogszerűnek és szakszerűnek találta, azt pozitív kritikával illette.

III.

Az alábbiakban részletezett indokok alapján a Panaszosnak a jelen határozat I. fejezetében felsorolt minden panaszát elutasítom.

1./ Budapest rendőrfőkapitánya 2008. október 22-én 0:00 órától 2008. október 25-én 24:00 óráig Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el (110-60/2008. ált. sz. egyedi utasítás). Az utasítás indokolása szerint Budapest területére számos demonstrációt jelentettek be erre az időszakra, „mely rendezvényeken várhatóan jelentős számú ember jelenik meg”. A rendezvények biztosítása érdekében indokolt tehát a személy- és járműforgalom fokozott ellenőrzése. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. §-a alapján¹ az intézkedő rendőrnek lehetősége van a fokozott ellenőrzéssel érintett területen tartózkodó személyt igazoltatni, ruházatát, csomagját, járművét átvizsgálni, amennyiben úgy ítéli meg, hogy ez a törvényben meghatározott célok (elsősorban a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása) eléréséhez szükségesnek mutatkozik.

Ugyanez a cél a területlezárásokkal, vagyis azzal kapcsolatban, hogy a bejelentett rendezvények megtartásának rendjét a Rendőrség kordonok alkalmazásával támogatja, illetőleg azok biztosítását rendőrségi helikopterekkel is ellátja. Kiemelendő, hogy ez nem elsősorban a rendőrök, hanem a rendezvényeken részt vevő, békésen gyülekező állampolgárok érdekében történik így. Teljes mértékben elképzelhetetlen az, hogy a Rendőrség valamely ünnepség megtartásának méltóságát szándékosan sértené azzal, hogy az azon részt vevő személyeket kordonnal „zárja körül”.

A fentiek alapján megállapítom, hogy az egyedi utasításban elrendelt fokozott ellenőrzés, valamint az annak során foganatosított, a panaszban érintett rendőri intézkedések mindenben megfeleltek a törvényesség, szakszerűség és arányosság követelményének, tekintettel arra, hogy esetleges rendbontó cselekmények bekövetkezésére a Főváros teljes területén számítani lehetett. Ezt egyébként a 2008. október 23-án történtek később sem cáfolták meg, az elmúlt időszak tapasztalatai pedig maximálisan indokolják az ilyen, preventív intézkedések megtételét. Teljes mértékben egyetértek a Panasztestület azon megállapításaival is, hogy az olyan személyeknek, akik a fentiekben leírt rendezvényeken részt vettek, vagy oda igyekeztek, alappal kellett számítaniuk arra, hogy a fokozott ellenőrzés valamely formáját velük szemben is gyakorolni fogják. Ehhez természetesen, – az utólagos azonosítás érdekében –, hozzátartozik az érintettek adatainak felvétele, illetőleg az intézkedések videokamerával történő dokumentálása. Ez az intézkedés alá vontak tekintetében valóban jelent kényelmetlenséget, azonban hangsúlyozni kívánom, hogy az ilyen rendezvényeknek a fent leírtak természetes velejárói, és ez a helyzet vélhetően a jövőben sem fog változni.

¹ 30. § (1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A fentiek alapján az I. fejezetben ismertetett 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 10., 11., és 12. számmal jelölt panaszok alaptalanok.

2./ Bővebb indokolást igényel az 5. pontban megjelölt panasz elutasítása, mely szerint a 2008. október 23-án délután a Teve utcai rendezvényre a résztvevők csak fokozott nehézségek árán tudtak belépni.

Tekintettel arra, hogy a Teve u. 4-6. szám alatt található épület, a Rendőrségi Igazgatási Központ, biztonsági szempontból kiemelten fontos, védett objektum, melyben államtitkokat, szolgálati titkokat és lőfegyvereket is tárolnak, úgy ítélem meg, különösebb magyarázatot nem igényel az, hogy egy, az épület elé bejelentett demonstráció alatt kizárólag az mehet az Igazgatási Központ közelébe, aki a legszigorúbb biztonsági ellenőrzésen is átesett. Még inkább érthető ez az óvatosság annak fényében, hogy a rendezvényeken részt vevő személyeknél számos, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközt találtak a fokozott ellenőrzés során.

3./ Ezzel szorosan összefüggenek azok a körülmények, melyek vizsgálata után a Panaszos 9. pontban részletezett panaszát (a tömegből történő kiemelés, igazoltatás, csomagátvizsgálás) is elutasítom.

A Markó utcában, 2008. október 23-án 20:51 óra körüli időben történt esetről készült videofelvételen látszik, ahogy a panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek, melynek ő meglehetősen indulatosan bár, de alávetette magát. A rendelkezésre álló információk szerint a Budapest VI. kerület Nyugati téren nem sokkal a Markó utcában történtek előtt egy gépjárműben három, időzítővel ellátott benzines gyújtóbombát talált a Rendőrség. Minden olyan személyt, akinek a ruházata, csomagja alkalmas volt arra, hogy robbanószert tároljon, fokozott figyelemmel, és a többiek „előtt” kellett igazoltatni és tisztázni velük kapcsolatban azt, hogy rendelkeznek-e ilyen anyaggal. Mivel a panaszos hátán hátzísák volt, a tömegből történő kiemelése iránt meg kellett tenni a szükséges intézkedést.

A kiemelés közben használt rendőrbotot (tonfa) illetően fontosnak tartom megjegyezni, hogy az kizárólag „a mások, vagy [a rendőr] életét, testi épségét, illetőleg a vagyonzbiztonságot közvetlenül veszélyeztető támadás elhárítására, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülés megtörésére” alkalmazható². Alkalmazásának taktikája pedig *ütéssel* történik, melynek lehetőség szerint a *támadó* végtagot kell érnie.³ Ha a rendőrbot alkalmazására sor került volna, az akkor sem történhetett volna abban a formában, amelyben a panaszos előadta: ő nem támadott, tehát támadását nem kellett ütéssel elhárítani. A Markó utcai eseményekről készült videofelvételek tanúsága szerint a helyszínen nagy tömeg gyűlt össze, ebben a helyzetben pedig óhatatlanul előfordulhat, hogy a készenléthez helyezett kényszerítő eszköz a panaszos testéhez hozzáér. Ez a mozdulat azonban sérülés okozására teljességgel alkalmatlan.

A panaszos csomagjában egy folyadékkal töltött flakont is találtak, melynek felnyitása, tartalmának ellenőrzése, valamint az a körülmény, hogy a panaszos visszavette azt az intézkedő rendőrtől, vezetett el a panaszos által „dulakodásnak” nevezett szóváltásig.

² Rtv. 49. § (1) bek. a) és b) pontjai.

³ A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 61. § (5) bek. alapján.

„A fentieket összegezve a Testület [és az országos rendőrfőkapitány] arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrség jogszerűen járt el a Szent István körútról érkező, és a Semmelweis utca felé tartó tömeggel szemben akkor, amikor ... a vonuló sokaságot körbezárta, és a résztvevők távozását a személyazonosság igazolását, valamint ruházat- és csomagátvizsgálást követően tette lehetővé.”

Ennek indokoltságát, alaposágát és éppen ezért viszonylagos lassúságát is alátámasztotta az a tény, hogy a Markó utcában nagy mennyiségű, a közbiztonságra fokozottan veszélyes eszköz elkobzása, illetőleg utólagos feltalálása történt meg azoktól a személyektől, akik „békés gyülekezési jogukkal” kívántak élni.

Úgy ítélem meg tehát, – a Panasztestület álláspontjával ellentétben, – hogy a tömegeből történő kiemelés során alapjogsértés nem történt.

Fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- *a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;*
- *a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) - (3) bekezdése;*
- *a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. §-a, 49. §-a, a 33. § (2) bekezdése, a 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (7) és (9) bekezdései,*
- *a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 61. § (5) bekezdése.*

Budapest, 2009. július ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy